

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Під час розмови формується модель стосунків між людьми. У методичних рекомендаціях «Деонтологічні аспекти відносин лікар-пацієнт» було виділено 5 моделей, але в даному випадку можна виділити 3 основні: Патерналістська, Інформаційна, Партнерська (спільна) [1].

Патерналістська модель показує, що ветеринар виступає як експерт і приймає рішення за власника, керуючись власними знаннями та досвідом. Власнику тварини надається мінімум інформації, очікується, що він беззаперечно довіряє фахівцеві. Якщо говорити про переваги, то у критичні моменти можуть прийматися рішення, за яких час на вагу золота, проте почуття та думка людини не враховуватиметься і є вірогідність виникнення відчуття відчуження та недовіри, особливо якщо результат лікування незадовільний. Яскравим прикладом у моїй практиці є випадки, коли приносять тварин після важкої аварії чи у критичному стані, оскільки просто немає часу на пояснення та уточнення побажань щодо лікування. Уся увага концентрується на пацієнтові для збереження його життя.

У випадку, коли ветеринар надає власнику повну інформацію про стан тварини, можливі методи лікування, ризики й прогнози, але не рекомендує конкретних рішень. Таку модель називають інформаційною. Позитивним моментом є те, що власник має повну автономію у виборі, але не всі клієнти мають достатньо знань або впевненості, щоб приймати складні рішення самостійно. Така модель, зазвичай, трапляється в ситуаціях, коли виявляють онкологічне захворювання у тваринки і в таких випадках лікар може рекомендувати декілька шляхів вирішення даної проблеми, але основне рішення падає на власника та його життєві можливості та позиції щодо цього.

Партнерська (спільна) модель являє собою найбільш сучасний підхід, що базується на діалозі та взаємній повазі. Ветеринар і власник тварини разом обговорюють варіанти лікування, зважують плюси і мінуси, враховують емоційний стан тварини та фінансові можливості власника. Перевагою даної моделі є довіра до лікаря, взаєморозуміння та задоволеність обох сторін. Це ідеальний макет відносин, що майже не викликає протиріч. Проте це вимагає більше часу та вмінь лікаря щодо комунікативних навичок.

Отже, кожен лікар у тій чи іншій ситуації може обирати ту модель стосунків з пацієнтом, яку він вважає за потрібним. Саме від цього вибору складатимуться наступні відносини та рівень довіри людини до вас як до спеціаліста й фахівця у сфері ветеринарії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. «Деонтологічні аспекти відносин лікар-пацієнт» - Методичні рекомендації для студентів 2-го курсу з дисципліни «Деонтологія в медицині», 2019, 43 с.

УДК: 636.15.2.3.4.1.

БЕРЕГОВИЙ Є.В., здобувач вищої освіти

Науковий керівник – **КОЗІЙ В.І.,** д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

КОНСТРУКТИВНА КРИТИКА У СТАНОВЛЕННІ ЛІКАРЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Щоденно при виконанні завдань на роботі, прийнятті певних рішень та навіть у особистому житті людина хоче чути лише слова похвали, але це не завжди так. Критика змушує відчувати, що наші старання не цінують, а нас самих вважають гіршими, ніж ми є насправді. Це викликає негативні емоції – злість, образу. Така реакція закладена природою.

Ключові слова: критика, ветеринарна медицина, конструктивна і деструктивна критика.

Професія лікаря ветеринарної медицини – це не просто робота з тваринами, це покликання, що потребує великої відповідальності, людяності та постійного самовдосконалення. Щодня ветеринар має справу не тільки з фізичним станом тварин, а й із емоційним станом їх власників. У такій чутливій сфері критика стає невід’ємною частиною

професійного шляху. Важливо зрозуміти її природу, навчитися правильно на неї реагувати та використовувати її для особистого й професійного зростання.

У книзі Джеймса Херріота *«Про всіх створінь – великих і малих»* [1], яка є своєрідною автобіографією ветеринара в англійській провінції, ця тема проходить червоною ниткою через багато історій. Саме завдяки таким прикладам можна краще зрозуміти, як критика впливає на фахівця і яке місце вона посідає в його професійному становленні.

Критика буває різною – конструктивною та деструктивною. Конструктивна критика, навіть якщо вона неприємна, має на меті допомогти спеціалісту покращити свою роботу. Натомість деструктивна критика, що часто йде від емоційно збуджених власників тварин, може бути болючою і несправедливою.

Конструктивна критика, хоч іноді й болюча, є основою навчання і вдосконалення. У книзі ми бачимо, як молодий Джеймс стикається з постійною оцінкою з боку свого наставника – містера Фарнана. Наприклад, після невдалого випадку з коровою, яка не витримала пологів, Фарнан критично, але спокійно проаналізував дії молодого лікаря. Спочатку Джеймс відчув сором і невпевненість, але згодом усвідомив цінність цих зауважень. Такий приклад чудово ілюструє, як досвідчені колеги можуть допомогти новачкам сформувати правильний підхід до професії через чесний зворотний зв'язок.

Деструктивна або емоційна критика також трапляється, і книга це не приховує. Особливо яскравий епізод – випадок з літнім фермером, який після смерті теляти грубо звинуватив Джеймса у некомпетентності. Хоча лікар діяв професійно й правильно, емоції клієнта взяли гору. Джеймс сприйняв ситуацію болісно, але не відповів різкістю. Згодом, коли фермер заспокоївся, він сам визнав, що був несправедливим. Цей епізод демонструє, наскільки важливі витримка, емпатія й уміння не приймати все надто близько до серця.

У книзі також є приклади, як критика сприяє професійному зростанню. Джеймс Херріот часто сумнівався у своїх силах, порівнював себе з іншими, і саме зворотний зв'язок допомагав йому збудувати впевненість. Один із таких моментів – коли після невдалого лікування пса він був переконаний, що допустив фатальну помилку. Проте після аналізу ситуації з колегами стало зрозуміло, що обставини були непередбачуваними, а дії лікаря – виправданими. Такий досвід сформував у Джеймса гнучкість і здатність до саморефлексії.

Середовище також відіграє роль у ставленні до критики. Клініка Фарнана – місце, де критика звучить не як вирок, а як частина навчального процесу. Тут кожна ситуація обговорюється, аналізується, і це створює атмосферу, в якій молодий фахівець не боїться помилок, а вчиться з них. Такий підхід сьогодні був би ідеальним прикладом для ветеринарних клінік – відкритість, підтримка і можливість зростання.

Отже, критика є важливим інструментом у професії ветеринарного лікаря. Вона може як допомогти у розвитку, так і травмувати, якщо не вміти з нею взаємодіяти. Головне – вміти відрізнити конструктив від емоційного випадку, сприймати зауваження з гідністю, вдосконалюватися і зберігати внутрішній баланс. Адже тільки той, хто здатен чути, розуміти й розвиватися, може стати справжнім професіоналом у цій важливій і гуманній сфері.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Джеймс Херріот *«Про всіх створінь – великих і малих»*, 2022, 324 с.

УДК 636.18/24.8.7.8.3

КРОЛІК А.О., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **КОЗІЙ В.І.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ У КОЛЕКТИВІ І ШЛЯХИ ЙОГО ОПТИМІЗАЦІЇ

Емоційний клімат є основою кожного колективу. Хороший колектив це команда, де потрібно враховувати думки і почуття інших, роблячи простір навколо приємним і комфортним для сприйняття.

Ключові слова: колектив, клімат, оптимізація.